

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

1. ÜNİTE: KADER İNANCI

Kader? ←
Kaza? ↓

KADER?

→ akıl ✓
→ irade ✓

- * ölçü
- * plan
- * düzen
- * uyum
- * ahenk
- * hesap
- * biçim

.kelime...
anlamlarıdır.

Kader: Allah'ın evreni yaratmadan her şeyi önceden bilmesi... ve planlamasına denir.

NOT: Kader, Allah'ın ilim... , irade... istemesi... bilmesi... sıfatlarıyla ilişkilendirilir.

KAZA?

Trafik kazası → ~~...~~

- * hükmetmek
- * emretmek
- * yaratmak
- * ortaya çıkarmak
- * gerçekleşmek

.kelime...
anlamlarıdır.

Kaza: Allah'ın önceden bildiği ve planladığı her şeyin yeri ve zamanı gelince gerçekleşmesidir.

NOT: Kaza, Allah'ın kudret... ve tekuh... yaratma... sıfatlarıyla ilişkilendirilir.

⚠ Kader ve Kaza'ya iman, İslam Dini'nin 6 inanç esasından birisidir. (imanın şartları)

Günışık

Kader,
Cümlesi mi?

Kaza,
Cümlesi mi?

Kısaca;

Kader, bir işin .planlanmasına }
Kaza, bu işin .gerçekleşmesine } denir.

Kader Cümlesi

- * Gerçekleşmemiş bir olay var ise,
- * Cümle içinde, -ecek ve -ecek ekleri geçiyor ise,

Kader ile ilgili cümlelerdir.

Kaza Cümlesi

- * Gerçekleşmiş bir olay var ise,
- * Cümle içinde, -di ,
-miş ve -yor ekleri geçiyor ise,

Kaza ile ilgili cümlelerdir.

ÖRNEK:

- 1) Yüketlere gikıldıkça havanın soğuması → Kader
- 2) Yarın deneme sınavına gireceğim → Kader
- 3) Kütüphane de kitap okuyacağım → Kader
- 4) Yağmurun oluşumu → Kader

ÖRNEK:

- 1) Dağ tırmanışı esnasında üzümek → Kaza
- 2) Din deneme sınavına girdim → Kaza
- 3) Kütüphane de kitap okuyorum → Kaza
- 4) Yağmurun yağması → Kaza

Ağırca

KADER İNANCI

1.1. Allah (c.c) Her Şeyi Bir Ölçüye Göre Yaratmıştır.

→ ölçüp biçme
yoktan var etme
"tekmün" ③

* Allah(c.c) evrende yer alan her şeyi belli bir ölçü... ve plan... ile yaratmıştır.

* Evrende bulunan her şey Allah... 'ın yaratması ile oluşmuştur.

→ Yedi göğü birbiriyle tam bir uygunluk içinde yaratan O'dur. Rahman'ın yaratışında hiçbir uyumsuzluk görmezsin. Gözünü çevir de bir bak, bir bozukluk görüyor musun? (Mülk Suresi, 3.ayet) ?

* Evreni ve içindekileri yaratan Allah(c.c) bu düzenin ahenk (uyum) içinde devam etmesini de sağlamaktadır.

→ Biz, yeryüzünü bir döşek, dağları da birer kuzak yapmadık mı? Sizi esler halinde yarattık. Uykunuzu bir dinlenme kıldık. Geceyi bir elbise yaptık. Gündüzü de geçimi temin etme zamanı kıldık. Üstünüzü 7 sağlam gök bina ettik. Alev alev yanan aydınlatıcı ve ısıtıcı bir kandil yarattık. Taneler, bitkiler, sarmaş dolus bahçeler çıkaralım diye yağmur yüklü yoğun bulutlardan şarıl şarıl yağmur yağdırdık. (Nebe S, 6-16.ayetler)

Allah'ın varlığını ve birliğini ispat eder.

Aklını kullanan insanları düşünmeye sevk eder.

Allah'ın Evrene
Koyduğu Düzenin
Özellikleri

Tüm sistemler uyum
içerisindedirler.

Canlıların yararına
bir işleyiş vardır.

Güven

ÖLÇÜ VE DÜZENE ÖRNEKLER

3

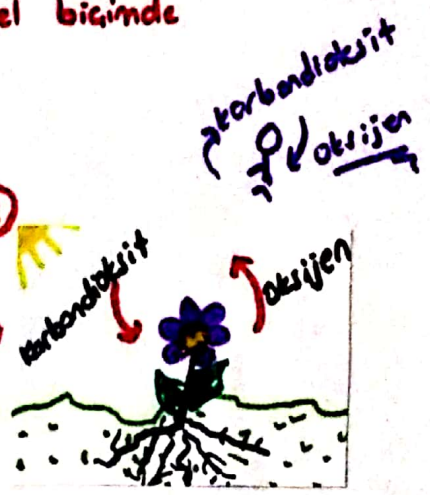
İnsan doğar, büyür ve ölür.

→ İnsanın yaratılışı, gelişimi muhteşem olan düzene örnektir.

"Biz gerçekten İnsanı en güzel biçimde yarattık. (Tin S., 4.ayet)"

Bitkilerin oksijen üretmesi, insanların karbondioksit üretmesi

"O Allah ki, yarattığı her şeyi güzel yapmıştır." (Secde S., 7.ayet)

3

→ Hayvanların birbiri ile uyum içerisinde yaşması.

→ Görevlerini eksiksiz yerine getirmeleri.

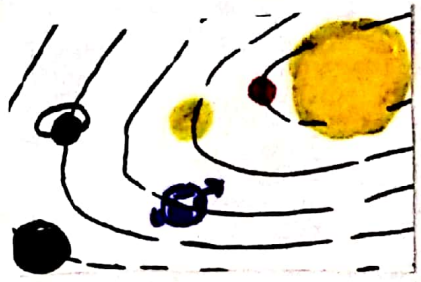
"Ve Rabbin bal arısına vahyetti. Dağlardan, ağaçlardan, ve insanların yaptıkları çardaklardan kendine ev edin." (Nahl Suresi, 68.ayet)

Gezegenerin yörüngelerinden çıkmamaları

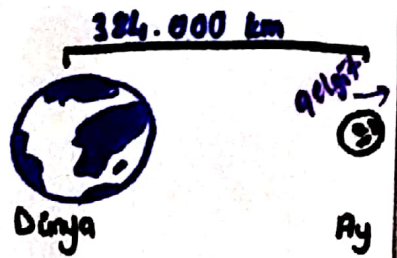
Atmosfer tabakasının kalın olması

"Geceyi ve gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı yaratandır. Her biri bir yörüngede yümektedir."

(Enbiya S., 38.ayet)

5

→ Dünya ve Ay arasındaki mesafenin ölçülü olması

Güneşten

Gece ile gündüzün birbirini takip etmesi.

Mevsimlerin düzenli işleyişi

6

Mevsimler birbiri ardınca gelir.

"Gökten uygun ölçüde su indirir, onu arada tutarız. Kuzkusa bizim onu gidirmeye de gücümüze yeter." (Mec'imin S., 18.ayet)

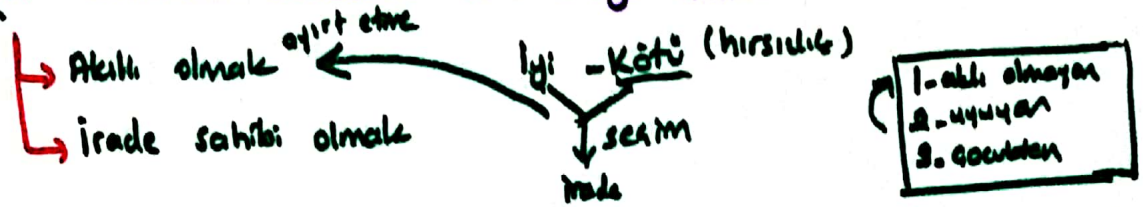

Dünya hem kendi etrafında hem de Güneş etrafında döner.

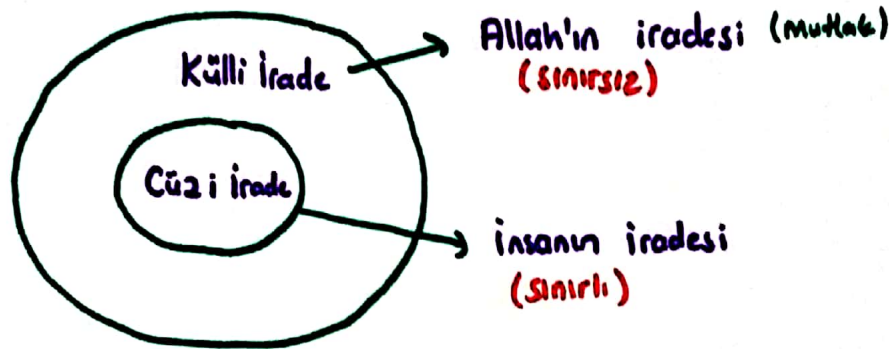
2. İNSAN İRADESİ VE KADER

İrade: Dileme, tercih etme, karar verme ve bunlar için gerekli güç ve yeteneğe sahip olmayı gerektiren bir kavramdır.

Sorumluluk: Tercihlerin sonucunu üstlenmeye denir.

İrade 2'ye ayrılır.

Külli İrade

- * anne-baba seçimi
- * sağ-göz rengi
- * doğum tarihi
- * ırlımız -cinsiyet
- * kalp atışı

Cüzi İrade

- * namaz kılmak
- * bir fakre yardım etmek
- * bir yere gitmek
- * melek seçimi
- * iyilik-kötülük

Akıl

+

İrade

⇒

Sorumluluk

Günesen

İnsan, akıl ve irade sahibi bir varlıktır.

İnsana düşünme yeteneği verilmiştir.

İnsan, özgür bir varlıktır.

İnsan, eylemlerinden sorumludur.

İnsana vahiyle doğru yol gösterilmiştir.

✦✦ "Bu Kur'an, kendisiyle uyarılınsınlar, Allah'ın ancak tek ilah olduğunu bilsinler ve akıl sahipleri düşünüp öğüt alsınlar diye insanlara bir bildiridir." (İbrahim S, 52.a) ✦✦

✗ Kaderle ilgili Yanlış Söylemler ✗

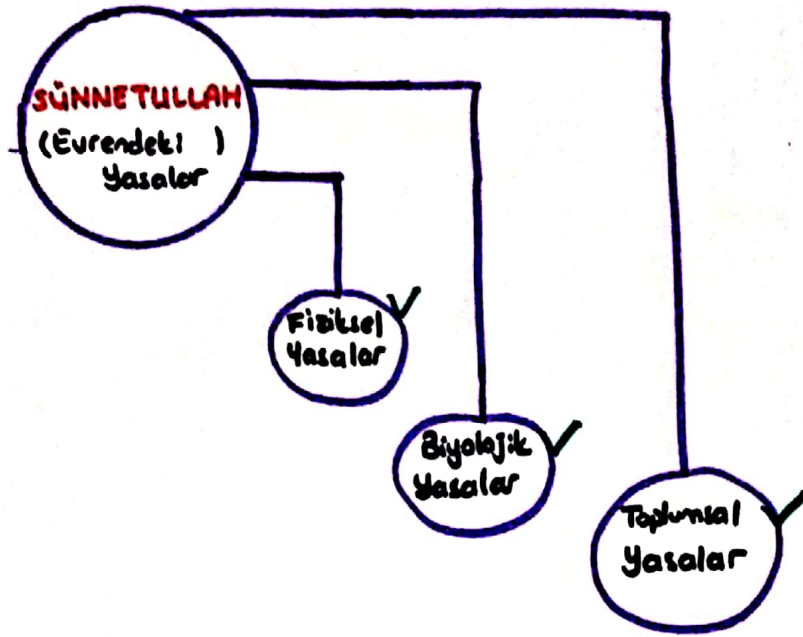
- ✗ → Kader Mahkumu
- Geleceğim Varmış
- Basa gelen çekilir
- Elimden bir şey gelmez
- Alın yazım buymuş
- Kaderine küs
- Kaderin cilvesi

"Allah onlara zulmetmedi. Fakat onlar kendi kendilerine zulmediyorlar." (Ali İmran S, 117.a)

Günesen

✦ NOT ✦ : Allah (cc) herkesin kaderini kendi kabasına bağlı kılmıştır. Bu yüzden bu söylemler yanlıştır.

1.2. KADER VE EVRENDEKİ YASALAR

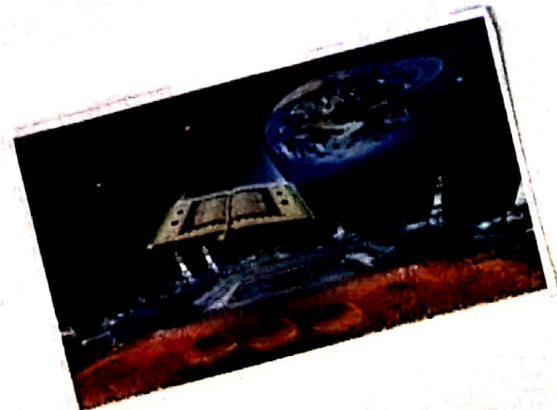
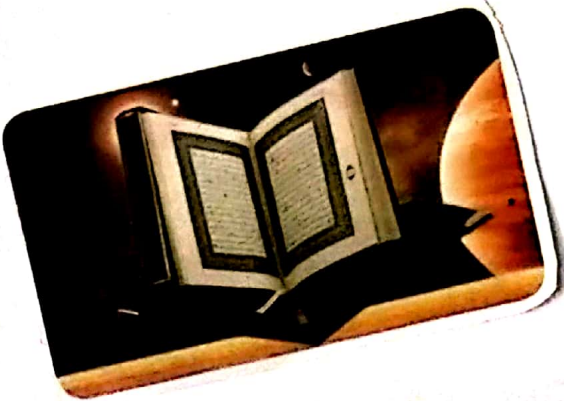

* Evrendeki her şey, Allah'ın koyduğu biyolojik, fiziksel ve toplumsal yasalara göre hareket etmektedir.

* Allah'ın evrendeki uyumu sağlamak için koyduğu bu yasalara Sünnetullah, veya Adetullah... denir.

* Bu kavram, Allah'ın evren ve evrendeki canlı-cansız tüm varlıklar ile ilgili koyduğu kanun... ve yasalar... dır. Bunlar değişmez... yasalarıdır.

Günnesen

EVRENSEL YASALAR

6

1- Fiziksel Yasalar

- ✓ Madde ve enerjinin oluşumu
- ✓ Maddenin değişimi, yapısı ve hareketi
- ✓ Deney, gözlem ve araştırmalar sonucu ortaya çıkar. ✓
- ✓ Değişmezdir, evrenselidir. ✓
- ✓ Sebep-sonuç ilişkisine dayanır.

Canlı Varlıklar

ÖRNEKLER

1. Suyun 100 derecede kaynaması
2. Suyun kaldırma kuvveti →
3. Yer çekimi kanunu

Sıvı - Gaz

"Güneş ve Ay bir hesaba göre hareket etmektedir" (Rahmen S, 5.a)

2- Biyolojik Yasalar

- ✓ Canlıların yapısı, beslenmesi, gelişmesi, üremesi ve ölmesi.
- ✓ İnsan.. , hayvan , bitki..
- ✓ Deney ve gözleme dayanır.

Canlı Varlık

ÖRNEKLER

1. Kalbin işlevleri, soluk alıp verme.
2. Yılan ve ayının kış uykusuna yatması
3. Fotosentez

"Yeryüzüne bakmazlar mı? Orada her güzel çiftten nice bitkiler yetistirdik." (Şuara S., 7.a)

3- Toplumsal Yasalar

- ✓ İnsanlar arasındaki ilişki ve etkileşim ✓
- ✓ Toplumsal olaylardaki sebep-sonuç ilişkisi ✓
- ✓ Kıssalar (geçmişten ders çıkarma)
- ✓ Aile hayatı, ticaret, adalet ve hukuk vb. konular

ÖRNEKLER

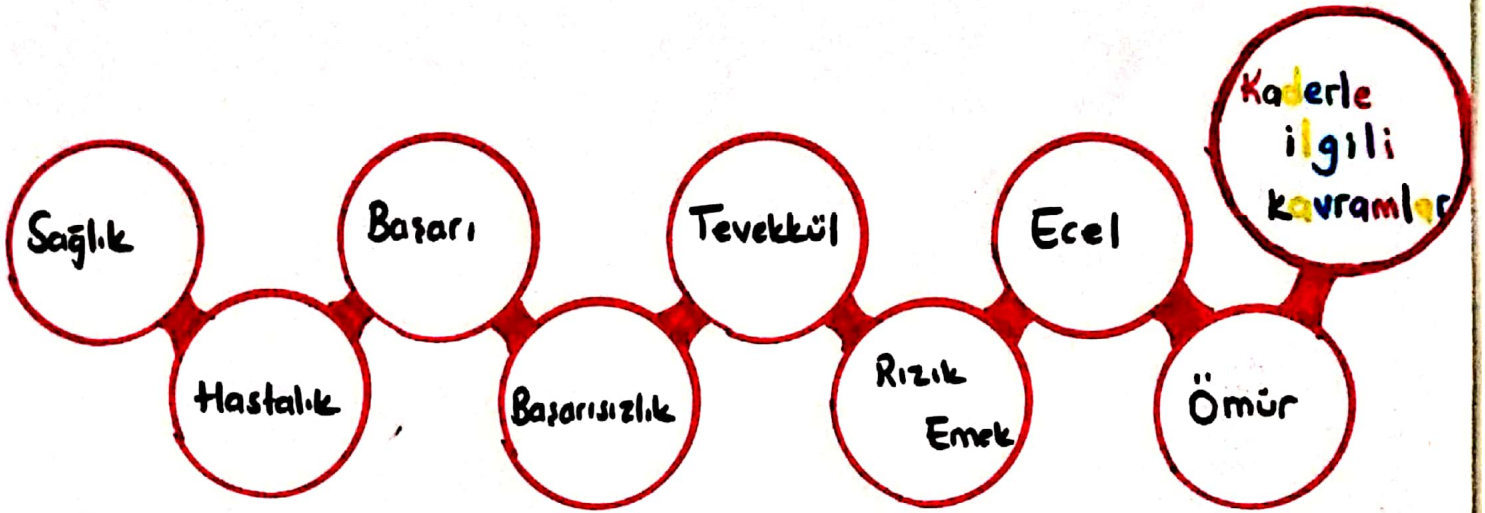
1. Hırsızlık olan yerde güven olmaz. → Top.
2. Kuruşuk sonucu insanların göç etmeleri. → Top.
3. Adaletin olmadığı toplumlarda barış ve huzur bozulur.

Güncelen

"Onlar yeryüzünde gezip kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğuna bakmazlar mı?" (Fâtır S., 44.a)

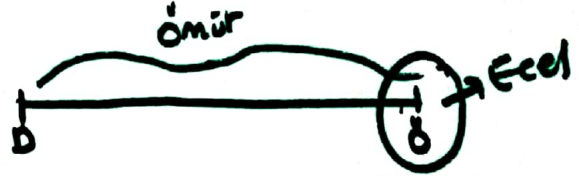
3. KADERLE İLGİLİ KAVRAMLAR

9

* İslam dinindeki, kader ve kaza yaklaşımını doğru anlamak için kadere ilgili bu kavramları çok iyi bilmek gerekir.

① Ömür - Ecel

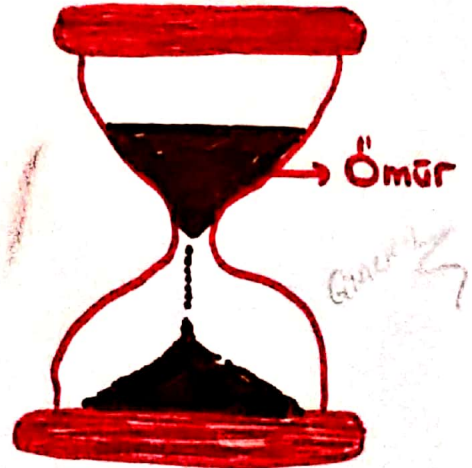
Ömür: Doğumdan ölüme kadar geçen sınırlı zaman dilimidir.

Ecel: Ömrün bittiği, hayatın sona erdiği zamandır.

1 Ocak 1990
2022

"Her can ölümü tadacaktır. Sonunda bize döndürüleceksiniz." (Ankebut 5, 57. ayet)

"Nerede olursanız olun, sağlam ve tahkim edilmiş kaleler içinde olsanız bile ölüm size ulaşacaktır." (Nisa 5, 78. a)

X "Nasıl olsa Eceli Gelen Ölür"

Güneş

② RIZIK - EMEK

Rızık : Allah'ın tüm canlılara yiyip, içmek ve yararlanmak için verdiği her şeydir.

Emek : Bir işin yapılması için, harcanan beden ve beyin gücüdür.

* İnsana rızık veren Allah'tır. (Erf-Rızık) **الرِّزْقُ**

" Yeryüzünde hiçbir canlı yoktur ki, rızıkı Allah'a ait olmasın." (Hud S, 6.a)

" Ağılda oğlak doğsa, derede otu biter "

* İnsan rızıkını kazanmak için emek harcamalıdır.

" İnsan için ancak çalışmanın karşılığı vardır." (Necm S, 39.a)

* Allah'ın örnek olarak gönderdiği peygamberlerde hem görevlerini yapmış hem de geçimlerini temin için çalışmışlardır.

H2. Adem (a.s) → Ziraat

H2. Nuh (a.s) → Marangoz

H2. Davut (a.s) → Demirci

H2. Muhammed (saw) → Göbcü, Tizart

H2. İdris → Terzi

③ BAŞARI - BAŞARISIZLIK

Başarı : İnsanın yaptığı bir işten belediği sonucu elde etmesidir.

Başarısızlık : Kişinin istediği sonuca ulaşamamasıdır.

* İnsan akıl ve irade sahibidir.

* İslam dini, çalışmayı öğretir.

Guinness

④ SAĞLIK - HASTALIK

11

Sağlık : Kişinin beden, ruhen ve sosyal yönden iyilik haline denir.

Hastalık : İnsanın sağlığını bozulmasıdır.

- * İslam dini insanın ruh ve beden sağlığının korunmasına büyük önem verir.
- * Bedenimiz ; Allah'ın bizlere emanetidir. Sağlığımıza ve bedenimize dikkat etmeliyiz.

"Ey Allah'ın kulları! Tedavi olunuz. Allah verdiği her hastalığın şifasını da yaratmıştır. Fakat bunu bazıları bilir, bazıları bilmez." (Hadis-i Şerif)

⑤ TEVEKKÜL

- ✓ Vekil Bırakmak
- ✓ Güvenmek
- ✓ Dayanmak
- ✓ Teslim Olmak
- ✓ Sığınmak

TEVEKKÜL

* Kişinin üzerine düşen sorumlulukları yerine getirdikten sonra sonucu Allah'tan beklemesine denir.

Çalışmak
Gabalamak
Emek
Gayret
Kararlılık

+ Duâ ⇒ Tevekkül

Güvensin

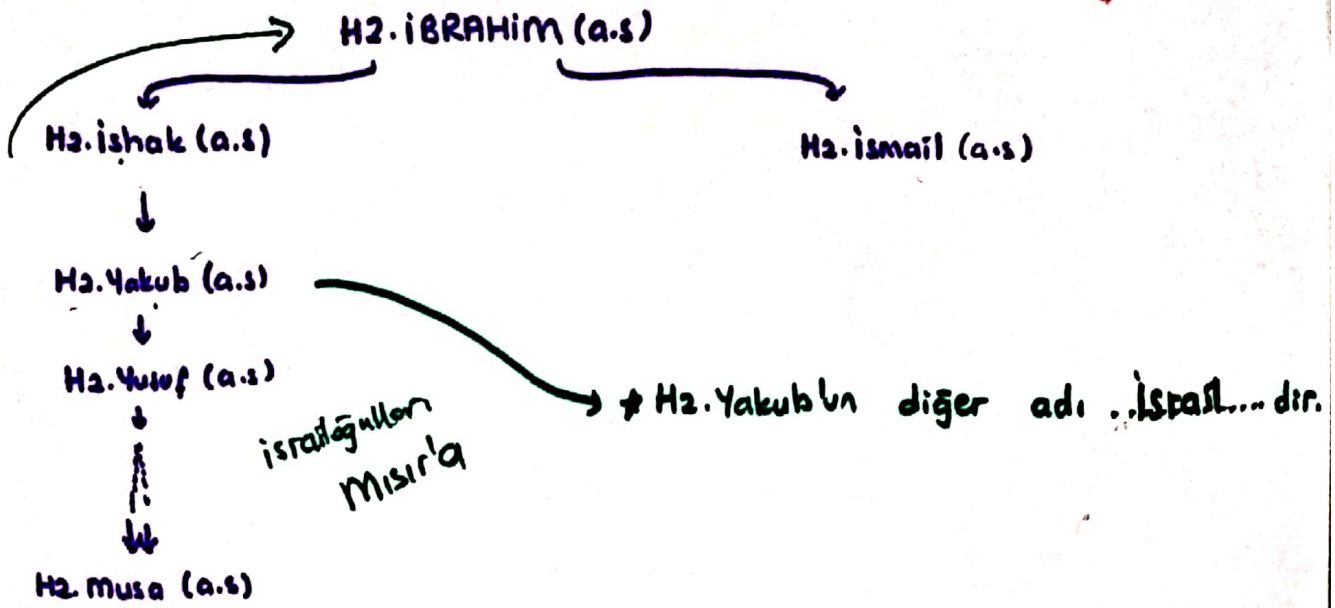
"İnananlar yalnız Allah'a dayanıp güvensinler" (İbrahim S, 11. ayet)

"Eğer mü'minler iseniz ancak Allah'a güvenin" (Maide S, 23. ayet)

Tevekkül / Tembelle / Kıbit

BİR PEYGAMBER TANIMORUM : HZ. MUSA (A.S)

(2)

- * Eski Mısır'da krallara ..Firavun... denilirdi.
- * Hz. Musa'nın doğduğu zamandaki Firavun halka zulmediyordu.
- * Hz. Musa (A.S.), Mısır'da doğmuş , O'nun hayatı Kurlan-ı Kerim'de;
 - Hz. Musa'nın dünyaya gelişi,
 - Firavun'un sarayına girişi,
 - Medyen'e gidisi,
 - Peygamber olarak seçilişi,
 - İsrailoğullarını kurtarmak için Firavun'a gönderilişi,
 - Firavunla mücadelesi ve İsrailoğullarını Mısır'dan çıkarışı,
 - Sina'da ilahi emirleri alışı,
 - Göldeki olaylar ve İsrailoğullarına rehberlik edisi.

Günese

* NOT : Hz. Musa (A.S.)'in hayatı , Kurlan-ı Kerim'de 34 surede , 136 yerde geçmektedir.

* NOT : Allah (c.e) ile aracısız konuştuğu için kendisine .Kelimullah.. denilmektedir.

ANA HATLARIYLA H2. MUSA '(A.S.)' NİN HAYATI

(13)

1) H2. MUSA' NİN DOĞUMU VE SONRASI

Firavun gördüğü rüya üzerine doğan tüm çocukların öldürülmesini istemiştir. Bundan korkan H2. Musa'nın annesine, Allah(c.c.);
"Onu emzir, başına bir fey gelmesinden endişe ettiğinde onu nehre bırak. Korkup kaygılanma. Biz onu sana geri döndüreceğiz. Ve onu peygamberlerden biri yapacağız." (Kasas S. 7. ayet)

2) H2. MUSA' NİN NEHRE BIRAKILMASI

Annesi, Firavun'dan korktuğu için bebeği nehre bırakır. H2. Musa'yı taşıyan sandık, Allah'ın izniyle Firavun'un sarayına ulaşır. Firavun'un kızı:
"O, senin ve benim göz aydınlığımız, muradımız olsun! Onu öldürmeyin, belki bize faydası dokunur veya onu evlat ediniriz." (Kasas S, 9. ayet)

3) H2. MUSA' NİN TEKRAR ANNESİNE KAVUŞMASI

"Biz önceden onun başka süt anneleri kabul etmesini engellemiştik. Bunun üzerine ablası,
"Sizin adınıza onun bakımını üstlenecek, üzerine titreyecek bir aile bulayım mı?" dedi. Böylelikle biz annesinin gönlü rahatlasın, gam çekmesin ve Allah'ın vaaadinin gerçek olduğunu bilsin diye onu annesine geri verdik; fakat oradakilere çoğu bunu bilmiyordu. (Kasas S, 12.13.a)

4) H2. MUSA' NİN MEDYEN'E GİDİŞİ VE GÖBANLIK YAPMASI

H2. Musa, olgunluk çağına gelince Medyen (a.s) şehrine gitti. Orada bir su kuyusunda hayvanlarını otlatamayan, su idaremeyen 2 kız yardım etti. Kızların babası H2. Şuayb, O'nu evine davet etti.

5) H2. MUSA' NİN PEYGAMBER OLUŞU VE MİSİR'A DÖNÜŞÜ

"Kardeşim Harun'un dili benimkinden daha düzgündür. Onu da benimle birlikte beni doğrulayan bir yardımcı yap. Çünkü ben onların beni yalanlamalarından korkuyorum." (Kasas S, 34.a)

6. H2. MUŞA'NIN FİRAVUN'U ALLAH'A İMAN'A DAVETİ

"Ey Musa! Sen ve kardeşin Harun ikiniz beraber Firavun'a gidin, -çünkü o sinirlendi. Yine de O'na söyleyeceğinizi yumuşak bir üslupla ve tatlı dille söyleyin, o ki aklını başına toplar imana gelir veya yine Allah korkusu düşer". (Taha S, 43-44. a)

7. SİHİRBAZLAR İLE H2. MUŞA'NIN KARŞI KARŞIYA GELİŞİ

* Asa'nın büyük bir yılanı dönmesi üzerine; "Alemlerin Rabbine iman ettik dediler. Musa ve Harun'un Rabbine...." (Araf S, 121-122. a)

8. FİRAVUN'UN H2. MUŞA'YA VE İSRAİLOĞULLARINA BASKISI

* İman etmemekte direnen Firavun, zulmü artırıyor. "Kullarımı geceleyin yola çıkar." emri (Şuara S, 52. a) gereği H2. Musa ve israiloğulları Filistin'e gitmek için yola koyuldular.

9. FİRAVUN VE ORDUSUNUN KIZILDENİZ'DE BOĞULMASI

"Musa: Asla! dedi, Rabbim şüphesiz benimledir, bana yol gösterecektir." dedi. Bunun üzerine Musa'ya "Asân ile denize vur! dedik. Deniz derhal yarıldı, her parça koca bir dağ gibi oldu. Ötekilerini de oraya getirdik. Musa'yı ve beraberindekilerin hepsini kurtardık." (Şuara S, 62.65. a)

Gülneşen

10. H2. MUŞA'NIN 40 GÜN KAVMİNDEN AYRILMASI, İSRAİLOĞULLARININ PUTA TAPMALARI

Samiri

→ Buzagı

"Ey kavimim! Rabbiniz size güzel bir vaadde bulunmamış mıydı? Peki size bu süre çok mu uzun geldi? Yoksa Rabbinizin gazabına uğramak istediniz de onun için mi bana verdiginiz söaden döndünüz." (Taha S, 86. a)

BİR AYET TANIMYORUM : AYET-EL KÜRSİ VE ANLAMINI

15

→ Ayet ile ilgili bilgiler

- ✓ Bakara Suresi'nin **255**..... ayettir.
- ✓ İçerisinde "**Kürsi**" kelimesi geçtiği için bu ismi almıştır.
- ✓ **Kürsi** : Allah'ın sonsuz güç ve kudretini ifade etmektedir.
- ✓ Allah'ın birliği (**Tevhid**) ve eşsiz sıfatları anlatılır.
- ✓ Farz namazlardan sonra okunur.
- ✓ İnsanı kötülüklerden ve belalardan korur.

07.02.2015 NAMAZLARDAN SONRA OKUNACAK ÂYET-İ KERİME VE HADİS-İ ŞERİF

AYET-İ KERİME VE MEALİ

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

"Allah, Ondan başka ilah yoktur; diridir, her şeyin varlığı O'na bağlı ve dayalıdır. Ne uykusu gelir ne de uyur. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. Onun izni Olmadıkça katında hiçbir kimse şefaet edemez. Onların önlerinde ve arkalarında olanları O bilir. O'nun ilminden hiçbir şeyi -dilediği müstesna- kimse bilgisi içine sığdıramaz. Onun kürsüsü gökleri ve yeri içine almıştır. Onları korumak kendisine zor gelmez. O yücedir, mutlak büyüktür." Bakara 2/255

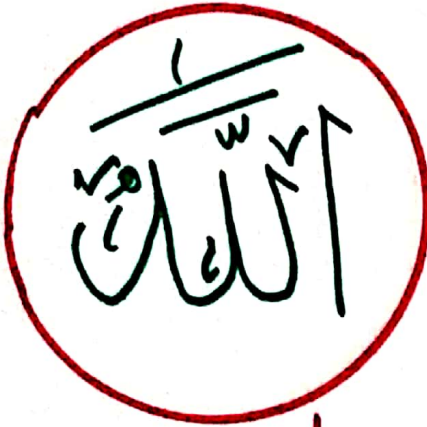
HADİS-İ ŞERİF VE MEALİ

مَنْ قَرَأَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ دُبُرَ كُلِّ صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ لَمْ يَمْنَعْهُ مِنْ دُخُولِ الْجَنَّةِ إِلَّا الْمَوْتُ

"Kim, her farz namazın ardından Âyete'l-Kürsî'yi okursa, cennete girmesi için tek engel ölüm olur. (öölünce cennete girer.)" (Heysemî, Mecmau'z-zevâid, 10/102. Heysemî, hadisin sahih olduğunu söylemiştir.)

Günesen

ALLAH'IN (C.C) AYET-EL KURSI'DE GELEN İSİMLERİ

ALLAH(C.C)

• Kainatı yaratan ve idare eden en yüce varlık. Varlığı zorunlu olan, bütün övgülere layık bulunan. Allah'ın kapsamlı ve en özel adı.

el-Hayy: "Varlığı devamlı olan, hayat sahibi, ölmeyen diri, her şeyin varlığı onun varlığına bağlı olan", demektir.

el-Kayyum: "Varlığı kendinden, kendi kendine yeterli, yaratıklarına hakim ve onları koruyup gözetten" demektir.

el-Aliyy: "İzzet, şeref ve hükümler bakımından en yüce, aşkın olan" demektir.

el-Azîm: "Zatının ve sıfatlarının mahiyeti anlaşılamayacak kadar ulu olan" demektir.

Günseren